

# Natuurpunt Herzele

Natuur in Herzele. Wij maken er een punt van.

Niemand hoeft te kiezen tussen landbouw of natuur.

Iedereen heeft ze allebei nodig.

We zijn partners in hetzelfde landschap.

Allebei gebaat bij een gezonde bodem, propere lucht,  
voldoende zuiver water en een bruisende biodiversiteit.

## Een positief project voor meer grensoverschrijdende natuur in het Duivenbos/Beverbeekvallei

*In het kader van een transparante relatie met alle belanghebbenden in het buitengebied wil Natuurpunt Herzele reageren op de eenzijdige informatie die niet alleen via geschreven pers doch ook via TV Oost werd verspreid naar aanleiding van de visie van Natuurpunt Herzele en Ninove om de bestaande natuurbeheerplannen voor het Duivenbos en de Beverbeekvallei samen te voegen tot één natuurbeheerplan. Onze vereniging brengt begrip op voor de bezorgdheden van de landbouwsector, vooral omdat er onjuistheden verteld worden en op emoties wordt ingespeeld. Ze vraagt om te kijken naar de feiten. Daaruit blijkt dat er veel angst gezaaid wordt voor niets. Een langetermijnvisie op natuur, landbouw en klimaat is nodig. We zijn het van de politiek gewoon dat ze maar zes jaar vooruit kijkt, maar men mag ons niet verwijten dat we meer dan alleen maar aan steekvlambeleid doen. Natuurpunt Herzele en Ninove hebben het recht om te plannen op lange termijn ten dienste van een publiek goed, onze natuur, en zullen daarbij niemand tekort doen.*

### Algemene duiding

Het Duivenbos is een uniek bronbeekbos met een uitzonderlijke waarde voor Herzele. Omdat de aansluitende vallei parallel aan de Zavelstraat een zeer belangrijke watertoevoer veroorzaakt kunnen beide gebieden in het kader van de waterhuishouding niet apart bekeken worden. Getuige daarvan zijn de regelmatige overstromingen in de Ransbeekstraat nabij de Zavelstraat. De Ransbeek voedt de Beverbeek ten zuiden van het Duivenbos. Gezien de bovengemeentelijke aanpak voor de waterhuishouding in het Denderbekken meer en meer als cruciaal gezien wordt door de hogere overheden is het logisch dat Natuurpunt beide gebieden niet los van elkaar bekijkt op langere termijn.

De Beverbeekvallei strekt zich uit van Outer tot Sint-Antelinks. Het project breidt uit met de Kabbeekvallei, een zijvalleitje van de Beverbeekvallei alwaar Natuurpunt Ninove de vorige jaren een Aspelaars dorpsrandbos aanplante. De vereniging behoudt op die locatie ook ruimte voor een geboortebos de

komende jaren, om te voldoen aan een maatschappelijke vraag voor een mooi positief symbolisch moment voor nieuwgeborenen. Natuurpunt Ninove realiseerde de voorbije en komende jaren 34 ha bijkomend bos te Aspelare als noordelijke stedelijke tegenpool voor het Neigembos. Op een andere 6 ha wordt er samengewerkt met verschillende landbouwers, net zoals het loopt met alle drie de projecten die Natuurpunt Ninove reeds beheert. Het is net in die overgangszones tussen natuur en landbouw dat veel soorten de voorbije jaren achteruit zijn gegaan. Samenwerkingen waar iedereen van beter wordt liggen dan voor de hand. Die gronden werden ons aangeboden en iedereen en in de eerste plaats de landbouwers krijgen de kans om ze te kopen. Ze liggen deels in natuurgebied en deels in gebied dat door de landbouwsector zelf niet werd herbevestigd. Als de landbouwsector niet geïnteresseerd is in die gronden omdat ze voor hen minderwaardig zijn, dan kan je andere geïnteresseerden niets verwijten ...

Natuurpunt Herzele en haar voorganger Natuurreservaten Herzele heeft de voorbije 29 jaar zich alleen constructief opgesteld: meer kwalitatieve natuur, goede relaties met alle betrokken partijen zoals met de landbouw, jacht, burgers, politici, veiligheidsactoren enzovoort. Wij staan voor opbouwen en zijn mensen van de dialoog. Als onze langetermijnvisie iemand ongerust maakt dan maakt Natuurpunt Herzele steeds de tijd om persoonlijk toelichting te geven omtrent hoe wij werken en met iedere constructieve kracht rekening houden. Daarbij wordt transparantie en lange termijnvisie steeds hoog in het vaandel gedragen. De prangende situatie met het milieu en de klimaatverandering is daarbij meer en meer de leidraad die gehanteerd wordt. Zo werd op vraag van het schepencollege in het noorden van Herzele samengewerkt aan een visienota voor een natuurontwikkelingsproject in de Doormansvallei teneinde de stationsbuurt te wapenen tegen een mogelijke wateroverlast en eventuele ernstige gevolgen voor het station en omgeving. Ook daar werd een lange termijnvisie ontwikkeld in alle transparantie.

## Polemiek en pers

We betreuren het sterk om in een gepolariseerde polemiek terecht te komen. Zo bouw je geen leefbare maatschappij op. Rijk dient arm te steunen, landbouw en natuur dienen elkaar te versterken, nieuwkomers en geboren Herzelenaren moeten samen bouwen aan onze gemeenschap. Het motto van de gemeente is dan ook terecht dat Herzele een uitstekende woongemeente is. Het is jammer dat twee sectoren die absoluut noodzakelijk zijn om de uitdagingen van de toekomst aan te kunnen tegen elkaar opgezet worden. Als we de klimaatcrisis de baas willen, zullen we als gebruikers van de open ruimte best samenwerken. We werken in Herzele reeds met enkele landbouwers samen. We zijn net als de landbouwers vragende partij voor een overheid die werkt aan het opbouwen van vertrouwen in plaats van een controlerende overheid.

Wat eveneens betreurenswaardig is, is de uitholling van kwaliteitsvolle regionale pers. Media nemen persnota's over zonder betrokkenen eerst te contacteren. Snelheid wordt belangrijker dan juistheid. Zo raken pertinente onwaarheden verspreid die een eigen leven gaan leiden. Als een wederwoord voor zulke gevoelige dossiers niet meer gelijktijdig kan gepubliceerd worden en politieke persnota's soms letterlijk overgenomen worden zonder enige kritische noot of onderzoek dan zit de vrijheid van pers op een hellend vlak. We begrijpen dat nieuwe media ook nieuwe uitdagingen meebrengen, maar roepen de pers op haar verantwoordelijkheid hier te nemen en zich te bezinnen. Als er geen verschil meer is tussen de oppervlakkigheid van de sociale media en de kwaliteit die de lokale pers levert, maakt vooral deze laatste zich overbodig, wat we zouden betreuren.

# Inhoudelijk antwoord op persberichten

*We vermelden hieronder wat het Agentschap voor Natuur en Bos zegt over het globaal kader van het Duivenbos/Beverbeekvallei omdat die uitleg op zich al zeer helder is. Deze informatie is gewoon online te vinden en is onvoldoende belicht geweest. Vervolgens lichten we toe wat Natuurpunt zelf erover aanvullend zegt en tot slot welke fouten en onnauwkeurigheden eerder in de pers verschenen.*

## Objectieve info website ANB

- Een natuurbeheerplan bestaat uit 5 delen: verkenning, inventaris, beheerdoelstellingen, beheermaatregelen en opvolging. Het centrale idee is dat het de juiste informatie bevat om het beheer van een terrein (dat reeds in eigendom is van de aanvrager) te onderbouwen en concreet uit te werken.
- Een natuurbeheerplan type 4 moet voldoen aan de voorwaarden van Natuurreservaat. Bij goedkeuring krijgen de deelnemende percelen een erfdiensbaarheid voor algemeen nut voor het duurzaam gebruik en langdurig beheer van het terrein als natuurreservaat.
- Welke gevolgen heeft een natuurbeheerplan op de omliggende percelen? Er is geen enkele beperking op het beheer van de omliggende percelen.
- In het onderdeel verkenning moet een zogenaamd Globaal kader opgemaakt worden. Dit is een gebied waar de indiener het nuttig acht om een betere inschatting te maken van de voorgestelde keuzen in een ruimer landschappelijk kader.
- Welke gevolgen zijn er als mijn perceel in het ruimer globaal kader ligt van een natuurbeheerplan?
  - De ligging in een ruimer globaal kader heeft geen enkel gevolg voor het huidige grondgebruik en legt geen bijkomende beperkingen op.
  - De beheermaatregelen gelden enkel voor de effectief deelnemende percelen van de indiener (Natuurpunt in dit geval).
  - Alle bestaande rechten op gronden in eigendom of verpacht aan landbouwers blijven behouden.
  - De ecologische visie van het globaal kader betreft enkel een mogelijke toekomstvisie, die slechts zou kunnen gerealiseerd worden na aankoop, beheeroverdracht of vrijwillige toetreding van de beheerder tot het natuurbeheerplan
  - de ligging in het ruimer globaal kader kan wijzen op interesse van de indiener om bijkomende percelen in beheer te nemen. De goedkeuring van het globaal kader heeft geen enkel juridisch gevolg op de toepassing van alle regelgeving rond pacht, aankoop, onteigening enz.
- Welke gevolgen heeft natuurbeheerplan op het recht van voorkoop? De goedkeuring heeft geen enkele invloed op het bestaande voorkooprecht.

## Wat voegt Natuurpunt daar aan toe?

- We voelen de druk en uitdagingen die de snel voortschrijdende klimaatcrisis als een loden last legt op onze schouders. Wij nemen verantwoordelijkheden op en zien bij andere actoren nog steeds ontkenning, blindheid of inertie. Een globaal plan moet in deze context minstens een eeuw vooruit kijken. Tegen dan leven we in een andere wereld waar klimaatbuffering en natuurlijke draagkracht bijzonder nodig zullen zijn.
- Het beschermen van de natuur is een maatschappelijk doel, net als de landbouwproductie. Als de overheid zelf de natuur- en landbouwgronden zou moeten beheren zou dit meestal minder efficiënt gebeuren. De landbouwer krijgt geld voor de teelt van zijn producten (rechtstreeks en onrechtstreeks via subsidie). Natuurpunt krijgt subsidie voor de realisatie van natuurgebieden. Die subsidie dekt uiteraard niet alle kosten (o.a. loonkost van meer dan 550 jobs). Een deel van de kosten wordt nog door de 40.000 actieve vrijwilligers en 130.000 leden-gezinnen van Natuurpunt gedragen. Natuurpunt Herzele telt reeds meer dan 400 gezinnen als lid en jaarlijks 350 deelnemers aan de kaas en wijnavond om de lokale natuur te steunen. We zijn blij dat we hierop mensen mogen verwelkomen van allerlei achtergronden en politieke overtuiging.
- Het globaal kader heeft geen juridische impact. In het globaal kader mogen landbouwers nog steeds stallen bouwen, hun gronden bemesten, reguliere landbouwpraktijken uitoefenen, en worden er bijv. vergunningen afgeleverd voor de bouw van windturbines.
- De visie van het globaal kader kan wel gezien worden als een uitnodiging aan private eigenaars en openbare besturen, maar ook aan land- en tuinbouwers om samen te werken aan meer en betere natuur. Zo worden nu en dan gronden te koop aangeboden van private eigenaars en zelfs van landbouwers.
- De stad, de provincie en de Vlaamse overheid heeft doelstellingen voor de realisatie van meer bossen en natuur. Natuurpunt is partner van de overheid om deze doelstelling te realiseren.
- De vereniging streeft op zeer lange termijn naar een aaneensluitend natuurlijk en waterbufferend geheel van bossen, doorsneden met meer open stukken waar landbouw zijn plaats kan behouden en samenwerking met de sector kan worden aangegaan. Hoe dit evolueert zal afhangen van de vrije wil van alle actoren. Daarom zijn omschrijvingen van het globale kader nog holistisch geformuleerd. Net om met die actoren samen op zoek te gaan naar win-wins.
- De landbouwers en dus ook de Herzeelse ontvangen jaarlijks aanzienlijke subsidies. Publieke middelen, belastingsgeld. Als je daartegen afzet hoeveel de diverse overheden gemiddeld jaarlijks investeren in Herzeelse natuur, dan kom je slechts aan een fractie daarvan en lijkt dat bedrag voor onze zo belangrijke natuur homeopatisch klein. We betwisten niet de subsidie aan de landbouwers, maar vragen wel om wat redelijkheid als je deze bedragen tegenover elkaar ziet, alsook respect voor de natuur en ons engagement, want die duizenden uren vrijwilligerswerk zijn een onbetaalbare dienst aan de maatschappij.

# Waar of onwaar?

## Rechtzetting van eerder verspreide fouten via de media

### ***Mythe 1. Natuurpunt doet aan achterkamerpolitiek***

Natuurpunt Herzele kan allerminst achterkamerpolitiek worden verweten. Bij elke verkiezingen worden de standpunten en suggesties voor beleidskeuzes, gestaafd met wetenschappelijke onderbouw, gepubliceerd in een lijvige Blauwdruk. De Blauwdruk wordt aan de beleidsmakers bezorgd in aanloop van elke verkiezing en toegelicht. De gemeente Herzele heeft in de voorbije twee legislaturen hiervan nuttig gebruik gemaakt door telkens enkele van de suggesties in haar beleidsplan op te nemen. De toekomstvisie voor het Duivenbos wordt per editie aan de nieuwe realiteit aangepast. De nieuwe Blauwdruk is in volle afwerking en wordt op korte termijn voorgesteld.

### ***Mythe 2. Natuurpunt werkt in het geniep***

Wat de transparantie rond het Duivenbos betreft geven we een overzicht van alle erkennings- en verkenningdossiers die door de respectievelijke ministers werden erkend. Het Duivenbos is sinds 17 juni 1999 als natuurreservaat erkend. Iedere keer dat er gronden worden verworven dienen deze ter erkenning worden aangeboden aan de Vlaamse overheid voor het uitbreiden van de erkende gronden. Enkel de gronden binnen het visiegebied die in volle eigendom zijn (dus niet verpacht) kunnen erkend worden. Op gronden buiten het visiegebied heeft dit geen enkele impact.

Bij elke nieuwe aankoop van gronden moet een uitbreiding worden aangevraagd. Zo werd in 2016 een vierde uitbreiding als reservaat met een visiegebied erkend (Joke Schauvliege). Op 10 maart 2021 werd de verkenningnota goedgekeurd, met een groter globaal kader teneinde ook de vallei parallel aan de Zavelstraat mee in beschouwing te nemen als fundamenteel afstromingsgebied naar de Dender. Op 15 maart 2023 werd het reservaat geconformeerd aan de nieuwe wetgeving, met een kleine uitbreiding van 12 are: het oude visiegebied werd op dat moment het globale kader van het goedgekeurde natuurbeheerplan type 4 (Zuhal Demir). Om naar een geïntegreerd waterbeleid te gaan is er nu het plan om de bestaande natuurbeheerplannen voor het Duivenbos en de Beverbeekvallei samen te voegen tot een groot globaal kader dat nu bediscussieerd wordt. In dit kader is er voor het Duivenbos niets veranderd ten opzichte van eerder erkende dossiers.

### ***Mythe 3. Natuurpunt wil landbouw onmogelijk maken***

De oppervlaktes en plannings vallen niet zomaar uit de lucht. De reeds in 2021 door de Vlaamse administratie goedgekeurde verkenningnota's omvatten een globaal kader met een oppervlakte van 591 ha, waarvan er 94,48ha gelegen is in het Duivenbos. Deze wetenschappelijk onderbouwde nota's zijn in het kader van de openbaarheid van bestuur opvraagbaar en worden bij aankopen steeds tegen het licht gehouden door ANB. In die oppervlakte, waarvan niets ligt in herbevestigd agrarisch gebied, is er reeds een goedgekeurd beheerplan voor een totaal van 243 ha, het leeuwendeel daarvan had reeds de gewestplanbestemming natuur. Wat momenteel voorligt is het samenvoegen van de drie deelgebieden (Duivenbos, Beverbeekvallei en Kabbeekvallei) tot één natuurbeheerplan. Deze grensoverschrijdende consolidatie van dossiers verandert aan de situatie rond het Duivenbos wezenlijk niets.

### ***Mythe 4. Natuurpunt krijgt subsidie en drijft daardoor de grondprijzen in de hoogte***

Het is suggestief te vermelden dat Natuurpunt door Vlaamse subsidie buitensporige grondprijzen kan bieden. Subsidies zijn degressief en gaan snel naar beneden teneinde de vereniging te responsabiliseren en gekke prijsvorming tegen te gaan. Natuurpunt biedt nooit teveel en nooit te weinig, maar marktconform. Als er interesse is vanuit de landbouw wordt er met elkaar gesproken. Zittende land-

bouwers hebben een voorkeepsrecht als ze pachter zijn. Natuurpunt koopt prioritair voor landbouw marginale gronden die waterziek zijn en/of reeds bebost. Aankopen van natte natuur worden daarom door de Vlaamse Overheid gesponsord onder de Blue Deal. Natuurpunt financiert ook aankopen met steun van bedrijven, haar leden en legaatgevers wat bewijst dat dit project ook breder gedragen wordt dan door enkel die paar vogelkijkers maar ook maatschappelijk ingebed is. De pandemie heeft overigens het belang van toegankelijke nabijheidsnatuur aangetoond. Ter referentie, er werd in 2022 een totaal bedrag van 1,022 miljoen € subsidie aan actieve landbouwers uitgekeerd.

#### ***Mythe 5. Landbouw zal in de perimeter niet meer mogelijk zijn***

Sommigen stellen voor alsof de hele perimeter niet meer in aanmerking zou komen voor landbouwgebruik. De realiteit van onze drie bestaande reservaten spreekt dit tegen. Op een aantal te natte gebieden na (waar we niet-commerciële begrazing zelf voorzien) worden de deelgebieden met graasbeheer in overleg door een naburige landbouwer beweid. Kosteloos. Bovendien moet er voor verwerving uiteraard een instemming zijn van de eigenaar als van de pachter. Bovendien moet er voor verwerving uiteraard een instemming zijn van de eigenaar. Als een perceel verpacht is, dan kopen we die ook niet aan. Dit wil dus zeggen dat actieve landbouw steeds mogelijk zal blijven en slechts met instemming van de eigenaars onderdeel kan worden van het natuurreserveaat.

#### ***Mythe 6. Structuurplan Vlaanderen lijkt niet langer van tel te zijn***

Er is in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen in 1997 een ruimtebalans opgesteld teneinde economische en ecologische leefbaarheid te garanderen, waarbij de industrie van 55.000 ha naar 66.000 ha mocht evolueren, waarbij de bosoppervlakte van 43.000 naar 53.000 ha moet evolueren en natuur van 112.000 naar 150.000 ha. Daarnaast zou er nog een 70.000 ha natuurverbingsgebied moeten bijkomen, lees: zones waar natuur en landbouw samenwerken. Al die ruimteherverdeling moest komen van een deel landbouwgebieden die de landbouwsector zelf niet herbevestigde. De uitbreiding van het globaal kader die niet in natuurgebied ligt, ligt volledig in deze zone. Er wordt geen aanspraak gemaakt op landbouwgebied dat door de landbouwsector zelf werd herbevestigd. Wat is van deze ruimtebalans, die de Vlaamse overheid nog steeds hanteert, al gerealiseerd? Enkel de industrie werd al op haar wenken bediend.

#### ***Mythe 7. Natuurpunt betaalt zich blauw***

Er is geen prijsopdrijvend effect van de natuurprojecten. De natuur- en landbouwgronden kennen een vergelijkbare stijging als de rest van de vastgoedmarkt. Gekke prijzen worden geboden door integratoren die de volledige voedselketen in handen willen nemen. Beleggers zoeken naar goede beleggingen en investeren o.a. in landbouwgrond. Doordat de rente laag stond werd geïnvesteerd in vastgoed. Ook paardeneigenaars en privépersonen duwen de prijs omhoog. Aangezien Natuurpunt met haar vrijwilligers steeds een aanzienlijk deel van de aankoop prijs zelf moet bekostigen, kan het enkel een marktconforme prijs betalen.

#### ***Mythe 8. Natuurpunt wil niet samenwerken aan een duurzame landbouw***

Natuurpunt is het er volmondig mee eens dat de agrarische sector van essentieel belang is voor onze voedselvoorziening en dat ze een zeer waardevolle bijdrage levert aan de instandhouding van de open ruimte. We verschillen waarschijnlijk wel van mening over welk soort agrarische sector we in de toekomst zien. Wij geloven in een landbouwmodel waarin agro-ecologie een grotere plaats inneemt. Dit is landbouw die redeneert zoals de natuur: in kringlopen, hiervoor is er een groeiende maatschappelijke consensus. Sommige grondgebruikers kiezen blijkbaar liever voor het andere model: een industriële landbouw en schaalvergroting die los staat van onze planeet, met alle gevolgen voor milieu, klimaat en de kleine familiale landbouw. In gans die evolutie is het loon van de landbouwer er nog niet beter op geworden. Integendeel, de winsten zitten elders. Natuurpunt zoekt ook naar samenwerkingsmogelijkheden met de landbouw, maar weigert mee te stappen in het industrieel landbouw-

verhaal dat vooral de voedingsindustrie bevoordeelt. Zo worden boeren verder afhankelijk van banken en bedrijven. Daar is niemand mee gebaat.

### ***Mythe 9. De klimaatopwarming lijkt een probleem voor de volgende generaties***

In de media wordt geen antwoord gegeven op de overstromingen door versnelde afvoer van water. Er zit een belangrijke bijdrage aan de overstromingsproblematiek door de Kabbeek en Beverbeek en door het Duivenbos als toeleverancier van heel veel water. Natuurpunt wil door de aanplanting van bos en het beheer van natuurgebieden de afstroming van water vertragen, het water bufferen en lokaal bergen. Dat komt de centra zoals Nederhasselt, Outer en vooral Ninove ten goede. Men denkt er dan blijkbaar niet aan dat al dat water naar Ninove moet. Hoe lang is het geleden dat er overstromingsproblemen waren in Ninove? Initiatieven om de Herzeelse stationsbuurt te vrijwaren van overstromingen in de verre toekomst werden samen met het Herzeelse gemeentebestuur uitgewerkt voor de Doormansvallei. Dit geldt ook voor het Duivenbos als gemeente overstijgende bijdrage tot een betere waterbeheersing in de toekomst.

## Conclusie

**Natuurpunt staat voor een open en positief project voor Herzele als wezenlijk onderdeel van de Denderstreek waar samenwerking, een leefbare landbouw, een aangename en gezonde leefomgeving, een bescherming tegen overstromingen en klimaatverandering en een actieve participatie van vrijwilligers en burens centraal staat. We willen dat zo houden en wensen niet betrokken te worden in electorale scherpelijperij. We stellen vast dat verschillende actoren onvolledige informatie blijven verspreiden. Vragen stellen mag. We beantwoorden die graag.**

Namens het bestuur van Natuurpunt vzw afdeling Herzele

**Dries Van Nieuwenhuysse**

Bestuurslid

Meer info omtrent de natuurbeheerplannen:

[Feiten en fabels over natuurbeheerplannen](#)